

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Mostě, se sídlem v Mostě, Moskevská 2, rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Benešovou ve věci

žalobkyně: **PRONTO CREDIT s.r.o.**, IČO 27525210
sídlem Rybná 716/24, 110 00 Praha - Staré Město
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Pernickým
sídlem nábreží Karla Houry 180, 342 01 Sušice I

proti
žalovanému:

██████████, narozený ██████████
bytem ██████████

o 25 399 Kč s příslušenstvím

takto:

- I.** Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni částku 20 000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 10 % p.a. z částky 20 000 Kč od 9. 7. 2019 do zaplacení, s kapitalizovaným úrokem ve výši 754,65 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- II.** Ohledně částky 5 399 Kč, úroku ve výši 9 152,81 Kč a nákladů na vymáhání ve výši 900 Kč se žaloba zamítá.
- III.** Žalovaný je povinen nahradit žalobkyni na nákladech řízení částku 457,30 Kč, k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Pavla Pernického, advokáta se sídlem v Praze, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Vlasová

Odůvodnění:

1. Žalobkyně doručila okresnímu soudu dne 25. 3. 2020 návrh na vydání platebního rozkazu, kterým se domáhala zaplacení částky 25 399 Kč s kapitalizovaným úrokem a s úrokem z prodlení od 9. 7. 2019 do zaplacení.
2. Žalobkyně uvedla, že jako věřitelka uzavřela dne **25. 1. 2019** se žalovaným jako dlužníkem **úvěrovou smlouvu (Pronto půjčka) č. 204434** (dále jen smlouva), jejímž předmětem bylo poskytnutí úvěru žalobkyní jakožto věřitelem žalovanému jakožto dlužníkovi ve výši **20 000 Kč**. Úvěr byl být úročen úrokovou sazbou **111,33 %** ročně a měl být splácen 30 měsíčními splátkami po 1 995 Kč podle splátkového kalendáře. Žalovaný podle žaloby neplnil podmínky smlouvy a ocitl se v prodlení, neboť úvěr vůbec nezačal splácet. Žalobkyně proto žalovanému účtovala poplatky a smluvní pokuty. Dlužná pohledávka se skládá z částky jednak z dlužné jistiny ve výši 20 000 Kč, poplatku za upomínky ve výši 2 x 450 Kč, smluvní pokuty ve výši 5 399 Kč (zahrnující smluvní pokutu dle čl. VI. odst. 3a smluvních podmínek ve výši 499 Kč a dále smluvní pokutu ve výši 0,1 % denně z částky 20 000 Kč za období od 9. 7. 2019 do 9. 3. 2020 v částce 4 900 Kč). Žalobkyně dále požaduje smluvní úrok do 8. 7. 2019 ve výši 9 907,46 Kč a úrok z prodlení.
3. Dle žaloby žalobkyně posoudila úvěruschopnost žalovaného ve smyslu § 86 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru zejména pak na základě výplatní pásky žalovaného a dle údajů v dostupných registrech (centrální evidence exekucí, centrální registr dlužníků).
4. Z listinných důkazů soud zjistil následující skutkový stav:
5. Ze smlouvy o spotřebitelském úvěru Pronto půjčka č. 204434 ze dne 25. 1. 2019 soud zjistil, že žalobkyně poskytla žalovanému úvěr ve výši 20 000 Kč **s úrokem 111,33 % p.a.** Žalovaný se zavázal splácet úvěr v 30 pravidelných splátkách ve výši 1 995 Kč měsíčně. Žalovaný měl podle smlouvy splatit celkem 59 850 Kč.
6. Z předmluvního formuláře je zřejmé, že jsou v něm shrnuty základní ustanovení smlouvy o úvěru a informace o **RPSN 190,67 %**. Ujednání o smluvních pokutách jsou stejně jako u smlouvy uvedena v rozsáhlém textu bez zvýraznění.
7. Z dokladu o vyplacení úvěru vyplývá, že žalovanému byl poskytnut ke dni 31. 1. 2019 úvěr ve výši 20 000 Kč převodem z účtu žalobkyně na účet žalovaného uvedený ve smlouvě o půjčce.
8. Z upomínek soud zjistil, že žalovaný úvěr čerpal, avšak nesplácel.
9. Z upomínek ze dne 2. 3. 2019, 17. 3. 2019, 29. 3. 2019, 8. 7. 2019, jakož i z předžalobní výzvy ze dne 13. 8. 2019 vyplývá, že žalovaný se dostal do prodlení se splácením a žalovaný byl upozorněn na možnost zesplatnění úvěru.
10. Z výzvy k úhradě ze dne 8. 7. 2019 soud zjistil, že žalobkyně prohlásila pohledávku žalovaného za splatnou ke dni 8. 7. 2019.
11. Z listin předložených žalobkyní k prokázání posouzení úvěruschopnost žalovaného soud zjistil, že žalovaný byl listopadu 2018 zaměstnán s měsíčním čistým příjmem kolem 24 tis. Kč, nebyl ke dni 25. 1. 2019 veden jako dlužník v centrální evidenci exekucí. Z předložených důkazů však nijak nevyplývá, jakým způsobem byly zkoumány výdaje žalovaného.
12. Z listiny opatřené soudem z databáze České národní banky ARAD (Tabulka B1.2: Úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami domácnostem v ČR - nové obchody (%)) vyplývá, že obvyklá výše úroku spotřebitelských úvěrů sjednávaných bankami činila k datu uzavření úvěrové smlouvy (**v lednu 2019**) **8,48 % p.a.** (ukazatel UK 2 úvěry na spotřebu).
13. Skutkový stav byl v řízení zjištěn z výše uvedených důkazů listinných, z nichž má soud za prokázané, že mezi účastníky došlo k uzavření smlouvy, na základě níž byl žalovanému poskytnut

úvěr ve výši 20 000 Kč. Z podkladů pro soudní řízení je patrné, že v důsledku nesplácení úvěru došlo k jeho zesplatnění.

14. Podle § 2395 o.z. se smlouvou o úvěru se úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.
15. Zákonná úprava smlouvy o úvěru spočívá na principu smluvní volnosti. V daném případě bylo dohodnuto, že žalobkyně poskytne žalované straně úvěr ve výši 20 000 Kč a žalovaný jej bude způsobem ve smlouvě stanoveném, splácet. Žalovaný však svůj dluh řádně a včas nesplácel, a proto žalobkyně úvěr zesplatnila (došlo k automatickému zesplatnění úvěru). Bylo prokázáno, že závazek ze strany žalobkyně, poskytnout žalovanému úvěr, byl splněn a zároveň bylo prokázáno, že závazek ze strany žalovaného poskytnutý úvěr řádně a včas splatit splněn nebyl.
16. Vzhledem k tomu, že žalovaný nesplatil jistinu 20 000 Kč, uložil soud žalovanému uvedenou částku zaplatit.
17. Okresní soud žalobě nevyhověl ve vztahu k požadovaným smluvním pokutám a nákladům na vymáhání, neboť uvedená ujednání, byť jsou pro spotřebitele velmi citelná a zásadní jsou ve smlouvě upravena pouze skrytě malým písmem v mnohostránkovém textu smlouvy.
18. Okresní soud rovněž posuzoval smluvní ujednání o výši smluvního úroku (ve výši **111,33 % p.a.**).
19. Podle § 580 o.z., neplatné je právní jednání, které se přičí dobrým mravům, jakož i právní jednání, které odporuje zákonu, pokud to smysl a účel zákona vyžaduje.
20. Podle § 577 o.z., je-li neplatnost (pozn. právního jednání) jen v nezákonném určení množství, časového, územního nebo jiného rozsahu, soud rozsah změni tak, aby odpovídal spravedlivému uspořádání práv a povinností stran.
21. Ačkoliv § 577 o.z. hovoří o nezákonném rozsahu, analogicky je nutné vztáhnout i na rozpor s dobrými mravy.
22. Podle § 588 o.z. soud přihlédne i bez návrhu k neplatnosti právního jednání, které se zjevně přičí dobrým mravům, anebo které odporuje zákonu a zjevně narušuje veřejný pořádek. To platí i v případě, že právní jednání zavazuje k plnění od počátku nemožnému.
23. Ve vztahu k úrokům Nejvyšší soud judikoval, že neodpovídá obecně uznávaným pravidlům chování a vzájemným vztahům mezi lidmi a mravním principům společenského řádu, aby dlužník poskytoval věřiteli nepřiměřené nebo dokonce lichvářské úroky. V souladu s dobrými mravy je takové jednání věřitele, který se při peněžité půjčce spokojí s přiměřenou výší úplaty za užívání půjčené jistiny, bez ohledu na to, že dlužník uzavírá smlouvu o půjčce v situaci pro něj obtížné, často právě z důvodu své tíživé finanční situace. Nepřiměřenou a tedy odporující dobrým mravům je zpravidla taková výše úroků, která podstatně přesahuje úrokovou míru v době jejich sjednání obvyklou, stanovenou zejména s přihlédnutím k nejvyšším úrokovým sazbám uplatňovaným bankami při poskytování úvěrů nebo půjček. Pouze konkrétní zjištění, zda a koliknásobně převyšuje dohodnutá výše úroků horní hranici obvyklé úrokové míry u úvěrů poskytovaných bankami, tedy dovoluje učinit závěr, zda výše úroků přesahuje obvyklou úrokovou míru zcela neadekvátním a neakceptovatelným způsobem. V daném případě považoval Nejvyšší soud za rozporné s dobrými mravy a neplatné dle § 39 dřívějšího občanského zákoníku ujednání o úrocích ve výši 5% měsíčně, tj. 60% ročně, která téměř čtyřnásobně přesahovala horní hranici uvedené obvyklé úrokové míry (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. **21 Cdo 1484/2004** ze dne 15. 12. 2004). Na druhé straně lze dle Nejvyššího soudu připustit, že půjčky na základě smluv uzavíraných mezi fyzickými osobami, zejména v případě, kdy je dlužníkem osoba nacházející se v obtížné finanční situaci, mají pro věřitele na rozdíl od půjček či úvěrů poskytovaných peněžními ústavy výrazně vyšší míru rizikovosti, a proto - v závislosti na okolnostech konkrétního případu - nemusí být nepřiměřený úrok, který je dvojnásobkem či

trojnásobkem úrokové míry peněžních ústavů (viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. **33 Odo 236/2005**) (nález Ústavního soudu sp. zn. **I. ÚS 3308/16 ze dne 19. ledna 2017**).

24. Jak vyplývá z veřejně dostupné databáze České národní banky ARAD (Tabulka B1.2: Úrokové sazby korunových úvěrů poskytnutých bankami domácnostem v ČR - nové obchody (%)), obvyklá výše úroku spotřebitelských úvěrů sjednávaných bankami se pohybovala k datu uzavření úvěrové smlouvy (v lednu 2019) kolem 8,48 % p.a. (ukazatel UK 2 úvěry na spotřebu). V projednávané věci činila výpůjční úroková sazba podle úvěrové smlouvy 111,33 % p.a., tedy téměř dvanáctinásobek obvyklé sazby požadované bankami. **Úroky sjednané ve smlouvě považuje okresní soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu za nepřípustné a nemravné.**
25. Na věc je tak třeba analogicky aplikovat ustanovení § 1802 o.z., podle něhož mají-li být plněny úroky a není-li jejich výše ujednána, platí dlužník úroky ve výši stanovené právním předpisem. Nejsou-li úroky takto stanoveny, platí dlužník obvyklé úroky požadované za úvěry, které poskytují banky v místě bydliště nebo sídla dlužníka v době uzavření smlouvy.
26. Okresní soud proto žalobkyni přiznal úrok pouze ve výši **8,48 % p.a.**
27. Jak je obecně známo, pro výpočet anuity (splátky) se používá vzorec:

$$S = U \cdot \frac{q^n \cdot (q - 1)}{q^n - 1}$$

S ... anuitní splátka U ... půjčená částka

q ... $q = 1 +$ úroková míra za časovou jednotku ... počet období (čas)

(pro praktickou potřebu lze užít webové aplikace, např. <https://www.finance.cz/uvery-a-pujcky/kalkulacky-a-aplikace/splatkovy-kalkulator/>)

28. **Úroky sjednané ve smlouvě, stejně jako úroky požadované žalobou považuje okresní soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího soudu a Ústavního soudu za nepřípustné a nemravné. Okresní soud neshledal důvod od odchýlení se od citovaných právních závěrů Nejvyššího i Ústavního soudu.**
29. Při úroku 8,48 % činí úrok za dobu od 1. 2. 2019 do 8. 7. 2019 částku **754,65 Kč**. Požadovaný úrok ve výši vyšší, tedy 9 152,80 Kč naopak okresní soud žalobkyni nepřiznal.
30. K bližší argumentaci nepřípustnosti výše úroku sjednané v předmětné smlouvě a žalobkyní nyní požadované okresní soud rovněž plně odkazuje na odůvodnění nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3308/16.
31. Pokud se jedná o požadované **poplatky a smluvní pokuty**, pak okresní soud připomíná a odkazuje na judikaturu Ústavního soudu, která se zásadním způsobem vyjádřila k ustanovením spotřebitelských smluv psaných velmi malým až nečitelným písmem v nálezu Ústavního soudu sp. zn. **I. ÚS 342/09** ze dne 15. 6. 2009 (N 144/53 SbNU 765), jehož závěry se vztahují i na projednávanou věc. V této věci tak nelze ani pominout, že ujednání o smluvní pokutě a poplatcích nebylo obsaženo v úvěrové smlouvě, ale až v oddělených úvěrových podmínkách.
32. **Zásadním důvodem pro zamítnutí žalobkyní požadovaných smluvních pokut je však skutečnost, že kalkulace smluvních pokut je konstruována a přímo navázána na výši splátek vyčíslených ve smlouvě. Uvedené splátky jsou však s ohledem na neplatně sjednanou výši úroků vypočteny/stanoveny nesprávně. Z textu smluvního ujednání tak žalovaná strana skutečnou výši úroku, anuitní splátky a v důsledku toho ani výši smluvní pokuty zjistit nemohla.**

33. Ujedná o smluvní pokutě je tak rozporné s § 1813 o.z.
34. Podle § 1813 o.z., má se za to, že zakázaná jsou ujednání, která zakládají v rozporu s požadavkem přiměřenosti významnou nerovnováhu práv nebo povinností stran v neprospěch spotřebitele. To neplatí pro ujednání o předmětu plnění nebo ceně, pokud jsou spotřebiteli poskytnuty jasným a srozumitelným způsobem.
35. Článek 1 odst. 2 směrnice 93/13 stanoví, že smluvní ujednání, která odrážejí závazné právní a správní předpisy a ustanovení nebo zásady mezinárodních úmluv, jejichž stranami jsou členské státy nebo [Evropská unie], zejména v oblasti dopravy, nejsou předmětem ustanovení této směrnice.
36. Podle článku 3 odst. 1 této směrnice, smluvní ujednání, které nebylo individuálně sjednáno, je považováno za zneužívající, jestliže v rozporu s požadavkem poctivosti způsobuje významnou nerovnováhu v právech a povinnostech stran, které vyplývají z dané smlouvy, v neprospěch spotřebitele.
37. Článek 6 odst. 1 směrnice 93/13 stanoví, že členské státy stanoví, že zneužívající ujednání použitá ve smlouvě uzavřené prodávajícím nebo poskytovatelem se spotřebitelem nejsou podle jejich vnitrostátních právních předpisů pro spotřebitele závazná a že smlouva zůstává pro strany závaznou za stejných podmínek, může-li nadále existovat bez dotyčných zneužívajících ujednání.
38. Okresní soud připomíná, že podle ustálené judikatury vychází systém ochrany zavedený směrnicí 93/13 z myšlenky, že se spotřebitel nachází v nerovném postavení vůči prodávajícímu nebo poskytovateli z hlediska jak vyjednávací síly, tak úrovně informovanosti, což ho vede k tomu, že přistoupí k podmínkám předem vyhotoveným prodávajícím nebo poskytovatelem, aniž může ovlivnit jejich obsah (rozsudky ze dne 27. června 2000, Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240/98 až C-244/98, Recueil, s. I-4941, bod 25, a ze dne 26. října 2006, Mostaza Claro, C-168/05, Sb. rozh. s. I-10421, bod 25, jakož i výše uvedené usnesení Pohotovost', bod 37). Soudní dvůr opakovaně zdůraznil, že k tomu, aby mohla být zajištěna ochrana zamýšlená uvedenou směrnicí, může být toto nerovné postavení narovnáno pouze pozitivním zásahem, který je vnějším ve vztahu k samotným smluvním stranám (výše uvedené rozsudky Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 27; Mostaza Claro, bod 26, a Asturcom Telecomunicaciones, bod 31, jakož i výše uvedené usnesení Pohotovost', bod 39). V tomto ohledu možnost soudu přezkoumat zneužívající charakter určité klauzule z úřední povinnosti představuje prostředek vhodný zároveň k dosažení výsledku stanoveného v článku 6 směrnice 93/13, totiž zabránit tomu, aby byl konkrétní spotřebitel zneužívající klauzulí vázán, a přispět ke splnění cíle stanoveného v článku 7 této směrnice, jelikož takový přezkum může mít odrazující účinek napomáhající zabránění dalšímu používání zneužívajících klauzulí ve smlouvách uzavíraných mezi spotřebiteli a prodávajícími nebo poskytovateli (rozsudky ze dne 21. listopadu 2002, Cofidis, C-473/00, Recueil, s. I-10875, bod 32, a výše uvedený rozsudek Mostaza Claro, bod 27, jakož i usnesení Pohotovost', bod 41).
39. S ohledem na neplatně sjednanou výši úroku z úvěru je chybně kalkulována rovněž výše RPSN. Soudní dvůr již v souvislosti se směrnicí 87/102 rozhodl, že s ohledem na cíl ochrany spotřebitele před nespravedlivými úvěrovými podmínkami, který tato směrnice sleduje, a s cílem umožnit mu seznámit se všemi podmínkami budoucího plnění podepsané smlouvy článek 4 uvedené směrnice vyžaduje, aby měl dlužník při uzavírání smlouvy k dispozici veškeré informace, které mohou mít vliv na rozsah jeho závazku (rozsudek ze dne 9. 7. 2015, Bucura, C-348/14, EU:C:2015:447, bod 57 a citovaná judikatura). Jak dovodil Soudní dvůr ve věci C-76/10 (Pohotovost', s r. o. proti Ivetě Korčkovské), neuvedení údaje o roční procentní sazbě nákladů v dotčené smlouvě o úvěru – a tento údaj má v kontextu směrnice 87/102 ze dne 22. 12. 1986 o sblížení právních a správních předpisů členských států týkajících se spotřebitelského úvěru ve znění směrnice Evropského Parlamentu a Rady 98/7/ES ze dne 16. 2. 1998 podstatný význam – rozhodující skutečností v rámci analýzy vnitrostátního soudu pro účely zjištění toho, zda je klauzule týkající se

nákladů úvěru obsažená ve smlouvě o spotřebitelském úvěru, v níž takový údaj chybí, sepsána jasným a srozumitelným jazykem ve smyslu článku 4 směrnice 93/13. Pokud tomu tak není, má vnitrostátní soud možnost posoudit i bez návrhu, zda s ohledem na všechny okolnosti, které doprovázely uzavření smlouvy, může neuvedení roční procentní sazby nákladů v klauzuli obsažené ve smlouvě týkající se nákladů tohoto úvěru dát této podmínce zneužívající povahu ve smyslu článků 3 a 4 směrnice 93/13. Bez ohledu na možnost posoudit uvedenou smlouvu z pohledu směrnice 93/13 musí být uvedena směrnice 87/102 vykládána v tom smyslu, že umožňuje vnitrostátnímu soudu uplatnit i bez návrhu ustanovení provádějící článek 4 této směrnice do vnitrostátního práva a stanoví, že neuvedení údaje o roční procentní sazbě nákladů ve smlouvě o spotřebitelském úvěru má za následek, že sjednaný úvěr je považován za bezúročný a bezplatný. Rovněž v rozhodnutí ve věci C-448/17 (EOS KSI Slovensko s. r. o. proti Jánú Dankovi, Margitě Dankové) Soudní dvůr zopakoval, že článek 4 odst. 2 směrnice 93/13 musí být vykládán v tom smyslu, že v případě, kdy smlouva o spotřebitelském úvěru neuvádí roční procentní sazbu nákladů a neuvádí úrokovou sazbu, představuje tato okolnost rozhodující skutečnost v rámci analýzy toho, zda je ujednání uvedené smlouvy týkající se nákladů na úvěr sepsáno jasným a srozumitelným jazykem ve smyslu uvedeného ustanovení, kterou provádí dotčený vnitrostátní soud.

40. Vztaženo na projednávanou věc, ve smlouvě nebyla platně stanovena výše úroku, nesprávně je proto stanovena výše RPSN (byla odvozena z neplatné = nesprávné výše úroku) a neplatně, v rozporu s požadavkem jasného a srozumitelného jazyka vyjádření, byly sjednány sankce v podobě smluvních pokut.
41. Okresní soud proto žalobkyni nepřiznal požadovanou smluvní pokutu ani poplatky za vymáhání.
42. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 2 o.s.ř., kdy žalobkyně měla v řízení úspěch v rozsahu 60 % a neúspěch v rozsahu 40 %, žalobkyni tak náleží 20 % nákladů. Tyto náklady jsou tvořeny paušální odměnou za zastoupení advokátem ve výši 2,5 x 300 Kč dle § 14b vyhlášky č. 177/1996 Sb., třemi režijními paušály po 100 Kč dle § 14b vyhlášky č. 177/1996 Sb., 21% sazbou daně z přidané hodnoty ze součtu uvedených částek ve výši 220,50 Kč dle § 137 odst. 3 o.s.ř. a zaplaceným soudním poplatkem ze žaloby 1 016 Kč dle zákona o soudních poplatcích. Podíl 20 % z částky nákladů 2 286,50 Kč přitom činí 457,30 Kč.
43. Podle § 149 odst. 1 o.s.ř. je žalovaný povinen zaplatit náhradu nákladů řízení zástupci žalobkyně.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem, prostřednictvím Okresního soudu v Mostě. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nebude-li plněno dobrovolně, co ukládá vykonatelné rozhodnutí soudu, lze se jeho splnění domáhat návrhem na nucený výkon rozhodnutí dle příslušných ustanovení občanského soudního řádu a řádu exekučního, zákona č. 120/2001 Sb.

Most 5. srpna 2020

Mgr. Jana Benešová, v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Vlasová